

CANADA

Utgives hvarje torsdag
Winnipeg, Man.

K. FLEMING, Redaktör.

Prenumerationspriset—

Helt år	\$1.00
Halvt år	0.50
Förskottsår	0.50
Helt år till Sverige	1.50
Halvt år "	0.85

postporto inbegripet.

Lokalagenter önskas i alla svenska samhällen och lännas god provision.

Korrespondenser, korta och intressanta smottages med tackens behörighet.

Prenumerationsmedel böra skickas med Post- eller Express Money Order eller Registrerat bref till

CANADA,

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: Room 1, HARRIS BLOCK

SKANDINAVISKA NYHETER

SVERIGE.

STOCKHOLM. Albert Bonnier testamente. Albert Bonnier lär, enligt hvad som uppgifves, ha donerat öfver 300 tusen kr. till välgörande ändamål samt till enskilda personer.

Engelska krutbeställningar i Sverige. Den engelska regeringen har, enligt utländska tidningar, uppgjort kontrakt med två svenska krutfabriker om betydande leveranser af krut, hvilka anarast möjligt skola effektueras.

Tre män från österlandet gästa f. n. vår hufvudstad. Med ångaren "von Döbeln" anlände hit från Petersburg på måndagen två japanska vetenskapsmän, professorn vid universitetet i Tokio B. Mano och astronomie professorn K. Nakamura. Och från Bombay har hit anländt en hinduisk prins, Kumar Shree Harbhamjee Rawjee, jämte sekreterare.

Nyktrast på Bellmansdagen. På torsdagen, Bellmansdagen, blefvo här endast 11 personer anhängna för fylleri, och med ett par undantag voro alla gamla poliskunder. Från samtliga polisdistrikt blefvo 7 personer, hvilka hade fast bostad rapporterade. Detta är det minsta antal för fylleri anhållna som förkommit någons dag under året.

Ett egendomligt naturfenomen iaktogs i söndags vid half 2 tiden på middagen i Vretaviken å Vermdön, i det att vattnet vid fullkomlig vindstilla på en omkrets af ungefär 100 kv. meter plötsligen började sjuda och koka, därvid vattnet kastades upp till en meters höjd. Efter en å två minuter var vattnet fullkomligt lugnt. Fenomenet, som åskådades af flere personer, var åtföljt af ett doft buller, och efter det sammans upphörde märktes en svag svafvellukt.

Den första svenska automobilroskan uppvisades i fredags afton i Idrottsparken.

Den eleganta droskan, som väger omkr. tusen kg. och betingat ett pris af omkr. 7 tusen kr., framdrifves af en 3 hästars elektrisk motor och rymmer 5 personer. Den har en lätt och behaglig gång och skakningen är obetydlig.

Droskan afgick i lördags till Berlin för att där uppvisas.

En betydelsefull uppfinning. En uppfinning, som torde bli af stor betydelse för vår sjöfart, har för någon tid sedan fullbordats af ingenjör E. G. Sjöstrand. Uppfinnaren har nämligen konstruerat ett instrument, hvilket ge-

nom en sinnrik mekanism kan loda, medan fartyget är i full gång. Instrumentet har ingenjör Sjöstrand benämmt "signallodet". Uppfinningen har inom sjöfartskretsar väckt stor uppmärksamhet. Också är ett bolag under bildning, till hvilket inbjudning i dagarna utfärdats af inspektör A. Dalman, kemmandör O. Ljungquist, lotskaptenen Emil Smith och direktören Gustaf Rödbom samt uppfinnaren, ingenjör E. G. Sjöstrand.

Försvarsfrågan vid nästa riksdag. Vestg. Korr. säger sig från en riksdagsman, som är "landmannapartist med dragning åt det liberala hållet", ha erfarit, att oberoende af om en ny stor försvarsreform vid nästa riksdag genomföres i alla händer vårt försvar nog då kommer att ansenligt stärkas. "Inom Andra kammaren kommer, ja detta är alldeles visst, att väckas förslag om obligatoriska skjutövningar stads och sockenvis med all laddets manliga vapenför ungdom, börjande vid en ålder af 15 och 16 år och fortgå med ett par hundra skott årligen, till ungdomarna nått värnpliktsåldern, då de som vapenvanda och skjut kunniga ingå som bevaringskryter.

BORÅS. En resande engelsman tog häromdagen in på ett hotell i Borås. Därifrån reste han till Göteborg, men återkom hals öfver hufvud och sade sig ha förlorat en penningssumma på några hundra kr. Det blef ett letande. Pengarna hade varit insydda i en påse, som den försigtige turist alltid brukade bära kring halsen. Nu var dock penningpåsen spårlost försvunnen.

När allt kom omkring, hade dock egelsmannen helt enkelt vid ombyte af nattskjorta låtit påsen följa med denna, ihvilken den återfunns inrullad. Både skjorta och pengar hade naturligtvis följt honom på hans resa tur och retur Göteborg, skriver Göteborgs-Ps.

FALUN. Olyckshändelse vid Horndals bruk. I torsdags e. m. skulle 21 årige arbetaren Stenberg vid Horndals bruks valsverk framdraga järn ur ugnen. Därvid blef han träffad af en hets så, att han nedföll död; läkare kunde endast konstatera dödsfallet, säger en Stockholms Tidningens meddelare.

GÖTEBORG. Göteborgs försvar åt sjösidan. Sprängningarna i Vesterberget för strandbatteriet ha fortgått, allt sedan konungen den 24 aug. i följ. lossade första skottet.

Underhandlingar lära nu vara inledda från flottans sida med fängvårdsstyrelsen om återlemnande af det till fängvården sedan 1870 upplåtne Nya varvet, som anses vara så väl behöfligt som lämpligt att användas dels till fredskastrer för den blifvande besättningen på Vesterberget och dels till uppplagsplats för materialier, tillhörande fasta minförsvar, samt till kasern för dithörande manskap.

Den tid torde äfvenså icke vara afgåsen, skriver G. H. T., då en afdelning af flottan äfven stationeras i Göteborg.

Karl IX-stoden i Göteborg. Vid sammanträde på fredagen i Göteborg med tecknarna af bidrag till en ryttarestaty af Karl IX i staden upplästes, att af erfordril-

ga 75,000 kr. redan 72,000 kr. tecknats.

En komite utsågs, hvilken skall föranstalta om stodens resande.

GEFLE. Hedersmedalj i guld. Vid Gefle skarpskytteförenings årsammanträde i lördags utdelade föreningen sin hedersmedalj i guld till bankdirektören Robert Nordin som ett tack för snart 40 årigt arbete för föreningens och skyttesakens fromma.

HERNÖSAND. Stor sågverks brand. Kl. 10 på förmiddagen den 30 juli utbröt eld vid Brunne ångsåg, som nedbrann till grunden, hvarjämte tusen timmer af i hand liggande träupplag blefvo lägrönnas rof.

Något efter klockan 12 var elden begränsad. Den stora brädgården var starkt hotad till följd af den starka sydliga blåsten. Hade ej släckningsarbetet, hvari 18 ångare med flodsprutor deltog, bedrifvits med sådan energi, hade elden utan tvifvel dragit sig öfver skogen till Kramfors, där skulle ha fött en oberäknelig utbredning.

Elden uppkom i maskinrummet.

Sågen var försäkrad för 60 tusen kr. och timret för 20 tusen kr., dels i Skåne och dels i Phoenix. Arbetet med sågens återuppbyggnad skall med snaraste taga sin början. Brunne sågverk (Gudmundrå socken) äges af Brunne aktiebolag. Aktiekapitalet för 136 tusen kr. i aktier a tusen kr. och disponent är J. M. Lundqvist.

HALMSÅTAD. Jubilerande tidning. Hallandsposten firade den 30 juli sitt 50 årsjubileum, med anledning hvaraf dagens nummer af tidningen åtföljes af två bilagor, den ena en reproduktion af tidningens första nummer af den 30 juli 1850 och den andra ett rikt illustrerat f-stummer behandlande tidningens historia m. m.

LULEÅ. Riksdagsmännen och jordbruket i Tornedalen. I Haparandabladet läses: Oss meddelas från fullt trovärdigt håll, att åtskilliga af riksdagsmännen, som i början af månaden besökte Tornedalen, ha inköpt fyra hemman i Karungi kyrkoby, Karl-Gustaf, nämligen Sittula, Pesula, Hammas och Kangas, samt att tillträdet sker om två år.

En tredjedel af köpeskillingen har erlagts vid köpebrefvens upprättande, en tredjedel erlagges om ett år, och den återstående delen vill tillträdet. Hvad syftemålet med affären är, kunde vår sagesman icke med säkerhet uppgifva; men vi förmoda, att köparna vilja ge Karungiborna och för öfrigt Tornedalens befolkning i allmänhet en förebild af hur jordbruket bör skötas på ett rationellt sätt samt därför hit uppsända sörländska arrendatorer och jordbruksarbetare, som upp arbeta och odla jorden, för att därigenom visa vår befolkning, hvad man af den bördiga Tornedalen verkligen kan åstadkomma.

Enligt uppgift från ett annat håll, ha äfven i Mattila ett par hemman inköpts af riksdagsmän, måhända i samma syfte.

Fikonträd, som bär mogen frukt, finnes f. n. i Luleå, där det äges af stufvaren Emil Norberg. Trädet, som växer i kruka, är 10 a 12 år gammalt.

LINDKÖPING. Mordbrand. Natten till den 30 juli nedbrunno

alla uthusbyggnader vid Öfre Alvestad i Skärkinds socken jämte två par oxar, två tjurar, två kor, några kalvar och en flock höns, hela inbergade höskörden och all jordbruksredskap.

Ågaren, J. Pettersson, som vistades vid Söderköpings badanstalt, har husen försäkrade i Östergötlands brandstodsbolag för 6,500 kr. Det antages, att mordbrand föreligger. Spaningar pågå.

NYKÖPING. En ny stad i Sörmland håller på att uppstå, nämligen vid hamnplatsen Oxelösund, en mil söder om Nyköping.

Där f. n. under utförande en stadsplan, som väl är en af de mest omfattande som på senare tider skapats i vårt land. En stad, afsead att rymma 10 tusen människor, tillskapas genom skogsbygge, sprängning och fyllning. Och redan innan gatorna läggas, resa sig husen, allt sker med en svindlande hast. Vattenledning finnes, likaså elektrisk belysning.

Om några år skall det gamla Nyköping med sitt landshöfdinge-residens, sina läroverk, sina vördnadsvärda kyrkor och sina air af stillsam och litet stel ålderdom kanhända vara öfverflygladt af Oxelösunds jäsande, moderna samhälle. Eller skall hamnstaden gylla i nytt blod i den gamla hufvudorten?

NORTELJE. Vid försök att taga neckrosor i ett träsk nära Gustafsbergs porslinsfabrik å Värmdö råkade i onsdagsafton en åttårig gosse vid namn Gunnar, som till arbetaren Lind, att halka ut för en berggård och drunkna. Några yngre barn, som voro med, åsågo tilldragelsen, men förmodade icke bispringa sin kamrat, skrifves till Norrt. T.

SOLLEFTEÅ. Officerarna räddade stugan. Följande vackra drag af valvilja lade nyligen officerarna vid Norrlands träng bataljon i dagen. En fattig enkla med en talrik barnskara, Märta Håkansdotter från Strinne, Multrä socken, hvilken innehar någon sorts anställning å Romslemon, äger ett hus, som hade utmätts för guld och skulle ha gått under klubban som i måndags f. v. Den stackars kvinnans nödställda belägenhet blef emellertid på ett eller annat sätt känd inom officerskåren och en insamling sattes genast i gång, hvilket inbragte det för skuldens galdande erforderliga beloppet omkring 110 kr.

Enkan Håkansdotter fick alltså behålla sin stuga och slapp att bli husvill med sin talrika barnskara, hvilken måhända eljes skulle ha kommit socknen till last, säger Sollefteåbl.

SKÖFDE. 102 år fylde i söndags enkefru Charlotta Schotte, f. Gillner, bosatt hos sin måg, rektor D. Ahlqvist i Sköfde. Den gamla, som sålunda skålat tre sekler, besitter annu god vigör, äger de yttre sinnena väl i behåll och vistas ofta utomhus.

VEXIÖ. Två barn lefvande begrafna. En ytterst sorglig händelse timade i tisdags e. m. i Huskvarna, i det då två gossar, Hilmer Moberg och Gustaf Malmgren, båda omkring 11-12 år gamla, bokstafigen blefvo lefvande begrafna i ett sandschakt, som rasade öfver dem, och därigenom funno sin död. En tredje gosse undslapp och ropade på hjälp.

När man om en halftimme grävt fram barnen voro de döda.

ÅMÅL. En storartad hägring iaktogs i lördags kväll från Björkils skola i Åmåls landsförsamling. Vid norra horisonten syntes först en liten sjö, som småningom tilltog i storlek. I sjön utsköts en stor halfv med tämligen jämn kustbildning och i spetsen omgifven af en skärgård. Kusten å den del af fastlandet, som kunde iakttagas, föredede smärre oregelbundenheter. Slutligen visade sig med stor tydlighet inloppet till samt en del af den utanför Karlstad belägna s. k. Hammarösjön. Af allt att döma var det Venern, Värmlandsnäs och den utanför dess spets liggande Lurö skärgård samt Verners norra kust, som afspeglade sig för åskådaren. Det vackra skådespelet varade omkring en och en half timme, säger Åmåls.

ÖSTERSUND. Karlakens vedermödor. En yngling i en af Jämtlands norra socknar hade förlidit år förårekat sig en enkla om fyratiofve värar. Karlakens historien blef icke utan följd — en liten världsmedborgarinna såg nämligen dagen. Saken var beklaglig inte minst för den unge mannen. Han sökte förneka beaktenskapen med sitt vif, men det half icke. "Då fann han ett radikalt sätt att rentvå sig. Han kom öfverens med en gammal enstöring att denne skulle, mot en kontant erkänsla af tio kronor, åtaga sig faderskapet. Enstöringen var en listig karl, han mottog tian och — berättade sedan hela affären för sina bekanta. Nu blef det naturligtvis sju resor värre för vår yngling.

Dennes vor öfver enstöringens föräderi o. beslut taga gruffighänd. Häromdagen skulle handensikten gå i fullbord. Både parterna voro ute på slätter och skilda från hvarandra endast genom en liten å. Den kränkte ynglingen tog en af sina bröder med sig samt öfverföll med hugg och slag sin flende. Enstöringen lat dock icke "fjälla sig" så lätt och bäst det var befunno sig de båda bröderna ute i ån, dittförpassande af den gamles kraftfulla armar. Enstöringen stoden lång stund och åsåg brödernas fruktlösa försök att simma. Då han tyckte, att de varit i vattnet nog länge, ådrog han upp dem.

ÖSTHAMMAR. Det gamla Östhammarhus. Några sommar gäster i Östhammar, bankdirektör Houschen från Upsala, grosshandlaren Gelotte och bankbokhållaren Renius från Stockholm samt redaktör Sällvin från Sundsvall, ha i dagarna företagit gräfningar och mätningar på den i Östhammarsfjärden, strax norr om staden utskjutande udde, benämnd Gammelmus, på hvilken enligt en omtvistad tradition det under Engelbrekts befrielsekrig 1434 nedbrändda fogderesidenset Östhammarhus skull legat. De lära där ha funnit grundmurar, byggda af grofva stockar, hvilkas mellanrum fylts med grus och småsten. Deras läggning tyder på att byggnaden uppförts på 11- och 12-talet. Och då så vidt man vet ingen byggnad af sådana dimensioner, som fynden antyda, funnits i trakten utom Östhammarhus, synes det som om herrar sommar gäster verkligen återfunnit resterna af den gamla historiska byggnaden.